

LEDSAGERBEVIS FOR FUNKSJONSHEMMEDE MERKNADER TIL RETNINGSLINJER

GJELDENE FRA 01.04.2001

1. Formål

Ledsagerbevis skal gi funksjonshemmede med behov for bistand, samme mulighet som den øvrige befolkning til å delta i samfunnet, uten å måtte betale dobbel pris/inngangsbillett. Ledsagerbevis er en dokumentasjon på behov for slik bistand.

Ordningen skal øke tilgjengeligheten til offentlige kultur- og fritidsarrangementer samt offentlige transportmidler. Med utgangspunkt i den offentlige kulturpolitikk legges det utvidete kulturbegrep til grunn ved forståelsen av begrepet kultur- og fritidsarrangement (herunder idrett og friluftsliv). Ledsagerbeviset skal fungere som et virkemiddel for å forebygge isolasjon og derved bidra til å gi økt livskvalitet. Ledsagerbevis må ikke komme i stedet for andre ordninger som for eksempel støttekontakt og avlastning.

Ordningen omfatter personer med funksjonshemming normalt av minst 2-3 års varighet (jfr. Folketrygdloven). Kravet til varighet skal vurderes i det enkelte tilfelle.

Mot at den funksjonshemmede selv løser ordinær billett, får han/hun ta med seg ledsageren gratis der ledsagerbevis aksepteres. Det understrekes at "ordinær" billett er den til enhver tid gjeldene pris for en person. For en funksjonshemmet som er trygdet og har honnørkort, vil "ordinær" pris bety honnørpris på de steder som har innført honnørpris-ordningen.

2. Funksjonshemming

Det er her lagt til grunn den definisjon som er brukt i Regjeringens handlingsplan for funksjonshemmede 1998-2001.

3. Ledsager

Den funksjonshemmede velger selv hvem han/hun vil bruke som ledsager fra gang til gang, f.eks. venn, familiemedlem, støttekontakt. For å kunne være ledsager, må vedkommende kunne yte den bistand korteier har behov for. Det anbefales en aldersgrense på 16 år.

4. Ledsagerbevis

Selve ledsagerbeviset er et kort med bilde, utstedt av bostedskommunen, som bekrefter at kortholder er avhengig av ledsager.

Med deltakelse i offentlige kultur- og fritidsarrangementer regnes også deltakelse i frivillige lag og organisasjoner, eks. idrettslag (se punkt 7).

Ledsagerbevis utstedes gratis, og nedre aldersgrense for søkere er normalt 8 år. Kravet til alder kan på grunnlag av helhetlig vurdering fravikes i det enkelte tilfelle. Vurderingen må ta utgangspunkt i hva søker kunne ha deltatt i på egenhånd hvis vedkommende ikke hadde vært funksjonshemmet.

5. Søknad

Psykisk og fysisk funksjonshemmede som har behov for ledsager kan søke. Det vil normalt gjelde følgende hovedgrupper av funksjonshemninger:

- bevegelseshemming
- hørselshemming
- synshemming
- psykisk utviklingshemming
- skjult funksjonshemming som f.eks. alvorlige psykiske lidelser, hjerte/lungesykdommer, allergier, etc.

Det foretas ingen økonomisk behovsprøving i forbindelse med søknaden og ordningen er ikke knyttet opp til om vedkommende mottar trygdeytelser. Ordningen forutsettes å gjelde for personer med varig funksjonshemming. Det vil si at sykdomsperioder ikke kvalifiserer for ledsagerbevis. Som varig regnes funksjonshemming av minst 2-3 års varighet, men kravet til varighet kan ut fra bostedskommunens konkrete vurdering fravikes i det enkelte tilfelle. Svekket helsetilstand på grunn av høy alder kvalifiserer ikke automatisk for ledsagerbevis. Ordningen skal forbeholdes mennesker som på grunn av funksjonshemming ikke kan delta i samfunnet uten å ha med seg ledsager. For å få tildelt ledsagerbevis må det foreligge et åpenbart behov for bistand for å kunne delta på offentlige kultur- og fritidsarrangementer samt benytte offentlige transportmidler.

Brukeren må være registrert i folkeregisteret i den respektive kommunen hvor det søkes om ledsagerbevis. Søknaden sendes kommunen og det er den enkelte kommune som bestemmer i hvilken etat søknaden skal behandles. Søknadsskjema fåes ved henvendelse til den enkelte kommune. Det søkes på skjema som inneholder følgende opplysninger:

- navn, adresse, telefon
- bostedskommune
- fødselsdato
- passfoto
- type funksjonshemming (se punkt 5, første avsnitt)
- sted, dato og underskrift (eventuelt hjelpeverge)

Utsteder vurderer om det skal innhentes uttalelse fra primærlege, legespesialist, offentlig godkjent helseinstitusjon eller kommunens helse- og sosialetat. Behov for slik uttalelse vil for eksempel variere mellom små og store kommuner.

6. Varighet

Ledsagerbeviset gjelder fram til den dato kommunen har fastsatt. Gyldighetsdato fremgår av beviset.

7. Gyldighet

Ledsagerbevis tildes uavhengig av hvor ofte det er aktuelt å gjøre bruk av offentlige kultur- og fritidsarrangementer samt benytte offentlige transportmidler.

Ledsagerbeviset vil kunne brukes alle steder som har akseptert ordningen og hvor inngangspenger kreves, uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Kommuner og fylkeskommuner bør sette som krav at ordningen skal aksepteres ved alle fylkeskommunale og kommunale arrangementer og

arrangementer hvor arrangøren mottar fylkeskommunal eller kommunal støtte (innenfor det frivillige kulturliv) for gjennomføring av arrangementet eller drift av foreningen (f.eks. i form av gratis husleie eller strøm). Dette bør tas inn i alle kontrakter som inngås om leie av lokalene hvor allmennheten skal ha adgang. Fylkeskommuner bør sette krav om at ledsagerbevis for funksjonshemmede skal aksepteres ved tildeling av konsesjon til transportselskap.

Ledsagerbeviset gir ikke fortrinn framfor det øvrige publikum, og man kan ikke kreve å komme inn hvis det er fullt. Billetter må forhåndsbestilles der dette er nødvendig, og det må da opplyses om at man skal ha med ledsager.

Ordningen skal ikke medføre noen særfordeler for ledsageren ut over at ledsageren f.eks. får overvære konserter, forestillinger o.l. der ledsagerens tilstedeværelse er nødvendig. Det må imidlertid ikke stilles så strenge krav ved praktiseringen at ledsageren må forlate arrangementet i de perioder hvor ledsagerens bistand ikke er nødvendig. På den annen side kan ledsageren f.eks. ikke kreve kursbevis på et kurs selv om hans tilstedeværelse har vært påkrevet under hele kurset og ledsageren har kunnet følge kursvirksomheten. Likeså kan ikke ledsagerbevis brukes dersom ledsageren f.eks. driver egentrening på et treningssenter i tillegg til å bistå den funksjonshemmede.

8. Klage

Vedtak om å innvilge eller avslå søknad om ledsagerbevis blir å anse som et enkeltvedtak. Dette vedtaket kan i henhold til Forvaltningslovens § 28, 2. ledd påklages til det kommunale klageorgan.

9. Annet

Kortmal for ledsagerbevis og retningslinjene er lagt ut på nettstedet til Statens råd for funksjonshemmede (www.srff.dep.no). Kommunen må selv sette inn sitt kommunevåpen. Malen og retningslinjene foreligger både på nynorsk og bokmål. Kommunen må selv fylle ut og plastbelegge kortet. Noen fylkeskommuner dekker kostnader til trykking av ledsagerbevis og klistremerker til merking av alle steder som aksepterer ordningen med ledsagerbevis. Ledsagerbevisene fås da ved henvendelse fra den enkelte kommune til fylkeskommunen.

Informasjon

Kommunen informerer kommunens innbyggere, ansatte, arrangører av kultur- og fritidsarrangementer samt berørt helsepersonell om ordningen. Kommunen bør også informere og motivere andre instanser enn de kommunale til å akseptere ledsagerbevis, for eksempel private kinoer, andre kulturarrangører og foreninger. Symbolmerket bør brukes ved annonsering av det enkelte arrangement. Som informasjon til bruker bør den enkelte kommune utarbeide en jevnlig oppdatert oversikt over hvilke steder/arrangementer som aksepterer ordningen, for eksempel kino, svømmehall, idrettslag, teater, museer, utstillinger, konserter, treningssentre. Slike oversikter kan med fordel flere kommuner/regioner samarbeide om.

Ansvarsforhold

Det legges til grunn at vanlige forsikringsprinsipper gjelder. Ved misbruk av ordningen, vil beviset kreves tilbakelevert.